

PRZYPĘDZONY (26) *part praet pass pf*

przypędzony (19), **przypędzon** (7).

przypędzony (24), **przypędzony** a. **przypędzony** (2).

-ony; -on.

sg m N (praed) przypędzon (7) *OpecŻyw* (2), *BielŻyw*, *LubPs* (2), *BibRadz*, *BielKron*, przypędzony (5) *BartBydg*, *HistAl*, *HistRzym*, *ModrzBaz*, *SarnStat*. ◇ [G przypędzon(e)go.] ◇ [f N (praed) przypędzona, przypędzoną.] ◇ n N przypędzon(e) (1). ◇ pl N m pers przypędzeni (11), [przypędzeni]; -eni (6), -(e)ni (5). ◇ G przypędzonych (1). ◇ A m pers i m an przypędzon(e) (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: przypędzony od kogo (2) *BielKron*, *KuczbKat*; *przez kogo* (1) *SarnStat*.
Sł stp s.v. przypędzić, Cn, Linde brak.

1. *Przygnany; compulsus BartBydg* (2) : compulsus, przypędzony. *BartBydg* 32b.

przypędzony do kogo (1): *LibLeg* 6/156v cf *Szereg*.

[*przypędzony na co*: Zwłaszcza, iż od każdej świnię albo wieprza na żyw przypędzonego płacą po gr 1 *LustrRus* I 33; Zasię spaśnego, które na jarmarki wybierają pospolicie od koni węgierskich na przedaj przypędzonych, [...] dostało się na rok niniejszy przez dwa jarmarki fl. 75/25. *LustrRus* II 137.

przypędzony którędy: Które miałto [Rutulskie] Dánáe/ [...] Zálóżyłá/ w té kráie morzem przypędzona [*praecipiti delata noto VII* 411]. *VergKoch* 199.

przypędzony dokąd: [*Wenus mówi do Eneasza*:] Idź tedy do pálaców Didony Królowéy/ Bo tobie oznáymię twoie przywroconé/ Y nawy ná beśpieczne miéyfcé przypędzoné Wiátrém pułnocnym [*classemque relatam nuntio et in tutum versis aquilonibus actam I* 390-391] *VergKoch* 19, 199.

Wyrażenie: »przypędzon(y) wiatrem (a. wichrem)« [w tym: *dokąd*] [*szyk zmienny*]: Oto śwífzcząc fkrzydłáfta przypádlá do niego Chypka ftrzáłá/ nie wiedzíeć [...] iákim wichrem przypędzoná [*quo turbine adacta XII* 320] *VergKoch* 352, 19.]

Szereg: »przypędzony i dognany« (1): Theda czy Lvdzie wífchy oney bandą vynovaczy skody opravovacz, albo fzybygy ony y dobitky do syebye przypanndzone y slyakyem dognane vydacz *LibLeg* 6/156v.

2. *Zmuszony; nakłoniiony, zachęcony; coactus HistAl; concitatus, impulsus Modrz; compulsus JanStat* (21) : *OpecŻyw* 135v; [Bo myslil Pilad, ys zidowie, [...] sromacz ssie benda pozandacz [*uwolnienia*] barrabassa, A tako bendancz przipandzony, prossicz benda Iesusza *SprChęd* 73].

przypędzon(y) ku czemu (11): *BielŻyw* 98; Tu widzimy/ iż gdy złońnicy bywáią przypędzeni ku złemv/ [...] iż tho nie íełt profte Boże dopułzczenie *BibRadz* I 201b *marg*; Dáryus vciekác niechciał chcąc zginác przy fwoich/ wízákże od niektórych przypędzon ku vciekáníu. *BielKron* 125; nienawiść y gniew/ przeciw temu Szátánowi mamy obrácác/ od ktorego ludzie ku krzywdzie [!] wczynieniu przypędzeni bywáią. *KuczbKat* 435; *ModrzBaz* 97v; *SarnStat* 386, 586, 706, 928, 929. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

przypędzony czym (5): *LubPs* Z3; Piłzą o niektórych prawnikách ábo wftawcách praw ftárodawnych/ ktorzi wftawili práwá Krolom pozyteczne/ ále poddánym niepozyteczne: niektorzi

boiáźnią/ drudzy nádzieią/ drudzy miłością/ drudzy też infzemi namiętnościami przypędzeni *ModrzBaz* 97v, 97v. Cf *Wyrażenia*.

cum inf (2): takowy dziw nigdy przedty^m nie był flichán/ aby który złodziej był przypędzon nofitz fwą fbybienieć [!]/ iako pán Kryftus był przypędzon *OpecŻyw* 135v; *SarnStat* 663.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): S Służnych á włafnie przynależących przyczyn/ ieftem k temu przypędzon Wielmożny á Miłościwy Pánie/ Iż ty piofneczki Dawidá świętego/ [...] pod obronę W.P.W. poddawam y ofiáruię. *LubPs* A2.

[*W przeciwstawieniach*: »przypędzony ... dobrowolnie, będąc umysłu dobrego, z dobrego umysłu«: Matyjasz Iwkowski wyznał dobrowolnie, nie przymuszony ani przypędzony, ale będąc umysłu dobrego, to wyznał [...], iż [...] *KsięgaSqdIwk* 1584 nr 77; Błazej Domasz nie przymuszony ani przypędzony, ale z dobrego umysłu wyznał, iż [...] *KsięgaSqdIwk* 1586 nr 94.]

Wyrażenia: »niewolą przypędzony« = *zmuszony koniecznością* (1): Lecż iefliże powabiony [na pojedynek]/ niewolą przypędzony/ musi fię bronić [*necessitate cogitur se defendere*]/ może mieć wymowkę prawem przyrodzenia/ ktore moc mocą odeprzeć dopuľzcza. *ModrzBaz* 63.

»jakoby przypędzony prośbami« (1): Tedy mąż iákoby przypędzony iey [żony] ppoźbámi [!] rzekł iey: Profzę cie nie powiáday tego nikomu co ia tobie powiem prawdziwie. *HistRzym* 92.

Szeregi: »poniewolony i przypędzony« (1): Nie godnac rzecż iefth mnie [!] polłác tákowe rzecży Maieľtatowi wáľzemu/ ále poniewolny tho czynię y przypędzony [*invitus facio hec et coactus*]. *HistAl* E7.

[»nieprzymuszony ani przypędzony« [szyk zmienny]: Przi thimze prawye gáynym stanawszi Adam Woŷtan nŷepzimvszonŷ any przipedzonŷ zeznawa, ze wziáł grziwne rathi *KsięgaSqdTrześ* 1576 nr 1274; *KsięgaSqdIwk* 1584 nr 77, 1586 nr 94; Przed tym prawem wyszei opyszaniem stoiąncz oblycznie nye przipedzony any przymuszony Halasza zeznal dobrowolnye, yze [...]. *KsięgaSqdWary* 1589 nr 281.]

Przen [ku czemu] (1) : Od they [mądrości] gdy nieľpráwiedliwy odľtháľ w gniewie swoim zgináľ w nienawiści ktorą przypędzon iefť ku zámordowániu brátá fwego. *BibRadz Sap* 10/3.

3. *Którego doprowadzono do czegoś* (2) : gdzie ácz zeznal fie/ iż Mácieiá rániľ/ wľzákże powiádaľ/ iż to zá niewolą przypędzony przez Mácieiá vczyniľ [*se afferebat hoc fecisse, necessitate compulsus per ipsum Ioannem JanStat* 601] *SarnStat* 620.

przypędzon do czego (1): Iam zwycyężyľ nád nimi w imyę Páná mego/ Chocyam yuż był przypędzon do vpadku fwego *LubPs* aa3v.

*** *Dubium* [czego a. z czego] (1) : y kupiľ Iozef wľzytkę zýemie eipľká/ [...] y poddaľ iá Faraonowij y wľzytek lud iey [...] krom zýemie kaplańfkiey ktora ym była dana od kroľa/ ktorym y pożywienie dawano zgumna krolewľkiego á dla tego nie fą przypędzeni fwego ymięnia *HistJóz* E3.

Synonimy: 1. *dognany*; 2. *poniewolony, powabiony, przymuszony*.

Cf [NIEPRZYPĘDZONY], PRZYPĘDZIĆ